

Referatul presentințial trebuie să contribuie la individualizarea pedepsei penale prin oferirea informațiilor calitative instanței de judecată cu referire la aspectele psihosociale ale făptuitorului, în calitate de mijloc de probă.

Traseul referatului presentințial în cadrul procesului penal

Kingdom of the Netherlands

Acest material este elaborat de Asociația pentru Justiție Penală Participativă în cadrul proiectului „Referatul presentințial în calitate de element-cheie al probațiunii presentințiale în Republica Moldova (a doua etapă de implementare)”. Proiectul este implementat de AJPP în parteneriat cu Inspectoratul Național de Probațiune, cu sprijinul financiar al Ambasadei Olandei.

1 X - minor sau adult, subiect al răspunderii penale (responsabil, având vârsta răspunderii penale), comite o infracțiune prevăzută de Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002:

Alin. (1) art. 21: Sunt pasibile de răspundere penală persoanele fizice responsabile care, în momentul săvârșirii infracțiunii, au împlinit vârsta de 16 ani. Persoanele fizice care au vârsta între 14 și 16 ani sunt pasibile de răspundere penală numai pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute în mod exhaustiv de alin. (2) art.21 Cod Penal.

Alin. (1) art. 14: Infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

Alin. (1) art. 51: Temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

2 Organul de urmărire penală pornește cauza penală în conformitate cu Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003:

Alin. (1) art. 274: Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art. 262 și 273 dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.

3 Consilierul de probațiune întocmește, în mod obligatoriu, în cauzele penale cu implicarea minorului, la demersul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, referatul presentințial de evaluare psihosocială a personalității

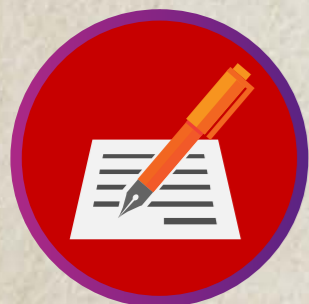
Alin. (3) art. 475 Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003:

Pentru circumstanțele prevăzute în articolul 475 CPP RM (circumstanțele care urmează a fi stabilite în cauzele penale privind minorii) organul de urmărire penală, procurorul sau, după caz, instanța de judecată dispune întocmirea referatului presentințial de evaluare psihosocială a minorului.

Legea cu privire la probațiune nr. 8-XVI din 14.02.2008

Alin. (2) art. 8: Referatul presentințial de evaluare psihosocială a personalității se întocmește la demersul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată.

Alin. (1) art. 9: Referatul presentințial de evaluare psihosocială a personalității este un document scris, cu caracter consultativ și de orientare, având rolul de a oferi organului de urmărire penală, procurorului, instanței de judecată date despre persoana bănuțului, a învinutului sau a inculpatului, despre nivelul de instruire școlară, despre comportamentul, mediul familial, cerul de prieteni și despre factorii care influențează sau pot influența conduita lui generală.

4 Consilierul de probațiune interacționează cu diverse instituții guvernamentale/neguvernementale în procesul întocmirii referatului presentințial

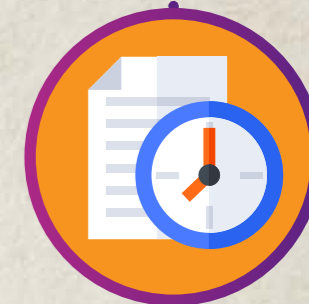
Alin. (2) art. 9 Legea cu privire la probațiune nr. 8-XVI din 14.02.2008:

La întocmirea referatului presentințial de evaluare psihosocială a personalității se contactează membrii familiei, prietenii, colegii, alte surse de informație, cum ar fi psihologi, cadre didactice, asistenți sociali, medici, alți specialiști, precum și persoanele care pot contribui realmente la reflectarea tabloului psihosocial al personalității bănuțului, a învinutului sau a inculpatului.

5 Consilierul de probațiune trebuie să întocmească referatul presentințial în termenele prevăzute de Regulamentul privind modul de întocmire a referatului presentințial de evaluare psihosocială a personalității și să respecte structura acestuia

Pct. 13 din Regulamentul privind modul de întocmire a referatului presentințial de evaluare psihosocială a personalității, adoptat prin Ordinul ministrului justiției nr. 299 din 02.05.2018:

Referatul presentințial se înaintează solicitantului în termen de cel mult 21 zile lucrătoare, iar în cazul minorului - 15 zile lucrătoare de la data primirii solicitării. Consilierul de probațiune menține legătura cu solicitantul pe perioada colectării de informații și întocmirii referatului presentințial.

6 Consilierul de probațiune poate oferi sugestii organelor de drept, în cadrul referatului presentințial, cu referire la măsurile de ordin penal în raport cu personalitatea celui vinovat, dacă complexitatea informațiilor oferă această posibilitate

Pct. 23 din Ordinul ministrului justiției nr. 299 din 02.05.2018:

La întocmirea referatului presentințial, în cazul în care informațiile acumulate permit acest lucru, consilierul de probațiune formulează concluziile sale cu privire la oportunitatea sau inoportunitatea aplicării unei anumite măsuri de ordin penal în raport cu personalitatea celui evaluat, necesitatea unor programe probaționale sau educaționale.

